

Шановні друзі!

У перші святкові січневі дні Ви тримаєте в руках перший у Новому 2018 році номер наймасовішої тижневої газети рідного краю – «Фермер Придніпров'я»! За короткий час свого існування – з квітня 2017-го – видання зробило стрімкий прорив і побило сучасні рекорди, довівши тираж до майже двадцяти шести з половиною тисяч примірників. Чим викличе щонайменше подив деяких «доброзичливців», які іронічно пророкували газеті кілька місяців життя.

А вороги... Нехай сміються над собою.

Віднині наш потужний рупор правди, ніби яскравий промінь, пробиватиме кожне закуток, де ще ховається запліснявіла брехня, цинічне нехтування законами, ницість продажних чиновників, та шпарини, звідки стирчать липкі руки ласих до чужого майна, до результатів чийсь невтомної праці.

Новоствореному «Фермеру Придніпров'я» вистачило неповного року, що обрати власний вектор редакційної політики, у центрі якої захист людини села, малого та середнього сільського бізнесу, власників земельних паїв. Ми залишатимемося вірними цьому і надалі.

Впевнений, що наша газета стане бажаною у кожній домівці, а її публікації відповідатимуть вашим насущним потребам та інтересам.

З Новим Роком та Різдом Христовим! Щастя, благополуччя, достатку на рідній землі!

Анатолій ГАЙВОРОНСЬКИЙ, голова Асоціації фермерів та приватних землевласників Дніпропетровської області.

**З НОВИМ
РОКОМ
ТА РІЗДВОМ
ХРИСТОВИМ!**

БУЛЬМО ЗНАЙОМІ! І НАДОВГО!

Вервечку завжди веселих, оптимістичних і чимось чарівних, казкових та зворушливих свят кінця грудня – початку січня український народ звик здавна називати святками. За тиждень після свята божества Коляди, яке у свідомості передусім селян колись знаменувало собою повернення сонця з зими на весну та нові урожаї, не забували влаштувати Щедрий вечір. Щоб віддати данину шани й подяки за всі щедроти попередньому літу й попередній осені, бо це вони і ще невтомні труди людей дозволяють багато накривати столи усялякими наїдками – пиріжками й варениками з м'ясом, потрібкою та сиром, шматками сала, ковбиками та кільцями домашньої ковбаси, пампушками, коржиками та крашанками і так далі, і тому подібним. Поділитися статками з усіма рідними та ближніми, обов'язково залучити до цього благородного діла дівчур – це було в крові й естві нашого доброго народу. По нести вечерю бабусі і діду, тітці та дядьку, хрещеній матері і хрещеному батьку, сусідам, а потім і пощедрувати їм, побажати здоров'я, благополуччя та добра – теж наша традиція, котра бере початок навіть ще з дохристиянських, кажуть, часів і звичаїв. І вже одне з дуже великих та бентежних релігійних свят православного люду – Різдво Христове. Воно й поготів усім своїм змістом спрямоване у день прийдешній, оскільки народження Ісуса Христа для усіх віруючих пов'язане з новими надіями на добробут і вдачі на ниві та щастя в родині. Згадайте лишень, що промовляли нашим пращурам вечірники під вікнами:

*Щедрий вечір, пане господарю,
Стережи, Боже, твого товару,
Твого товару, всякого статку!
Молім Бога за отця, за матку –
Добрий вечір!*

А сьогодні разом з усіма цими святками та бажаними гостями у господи-домівки багатьох і багатьох сільських людей нашої Дніпропетровщини вперше приходить, може, що й не зовсім звична та несподівана гостя – газета «Фермер Придніпров'я». Скажемо навіть прямоше: дійсно несподівана! Бо ця газета уже минулого року, коли вона й почала видаватися, наробила неабиякого галасу. А швидше переполоху. В першу чергу маємо на увазі кабінети обласної влади, а також усіх з низу і до верху органів прокуратури, правопорядку і судочинства. Там газета спершу викликала подив на той зразок, що це ще за «географічні новини»? Ну не чекали у нас на таку газету, і квит. Як розповідав нам один знайомий,

котрий працює в обласній держадміністрації, уже перші публікації «Фермера Придніпров'я» дуже розгнівали місцеве начальство. Воно навіть почало гикати й обурюватися, хоч і радило підлеглим «не помічати публікацій «Фермера», робити вигляд, що їм все одно, є така газета чи її немає». Однак гласність, котрої зажадав наш народ ще з часів горбачовської «перебудови», штука таки сильна і дошкульна. Можеш справді її не помічати, а вона рано чи пізно нагадає про себе. Як не верни носа, як не відвертайся, а вона зайде й відстане та стунеся з другого боку. Приємно це нам, журналістам, чи не дуже, та насамперед місія людей нашої професії

ли у злидарів та жебраків, а область уже розкрави і розкрадають далі, зачищаючи її від народу, сприймаючи його тепер бидлом і непотребом на своїй землі. От цю місію і бере сьогодні на себе «Фермер Придніпров'я». Мовчати, заціпити роти нині - це зрада Вітчизні і злочин, оскільки наша Україна у небезпечі і біді. Її треба рятувати, поки ще не пізно. Уже завтра буде пізно. Словом правди та вогнем гласності в тому числі. Земля має горіти під ногами сучасних нечестивців і негідників усіх мастей, які дорвалися до влади і нищать, продають матінку-Україну та її народ. Брехня й неправда зате в фаворі. Де-де, а на Дніпропетровщині в першу

комерційними структурами». Розкривати, що за усім цим криється? Криється ж бо домінування неправди і брехні, яких тут на душу населення уже «зашкалює за будь-які прийнятні мірки та вимоги демократії». За цими «показниками» Дніпропетровщина якщо й не перша, то і не остання – явно попереду багатьох інших. З чим покінчити раз та назавжди на решті й прагне газета обласної Асоціації фермерів та приватних землевласників «Фермер Придніпров'я». Ви всі, хто сьогодні вперше отримав її і читає, швидко переконаєтеся, що це видання не суто для фермерів як таких, а для всіх сільських людей. І для власників земельних паїв та

ВУТЯ З ПЕРЦЕМ **О**крема думки

« Нам потрібен, перефразовуючи Великого Кобзаря, Апостол правди і свободи. Бо дійсно немає другої України, немає й другого Дніпра »

– бути санітарами суспільства, з усіх сил заважати, не давати йому загнати й псуватися, смердіти, як оце зараз все дужче і дужче смердить на всю уже Європу наша рідна Україна. А тим, хто ладен на усі заставки співати оди та хвалу «різників» своєї колись дійсно багатій країні, дуги з ними в одну дудку і відтак не залишати цурки на цурці від краю, у якому і вони поки що ще мають змогу жити, не просто ганьба, а наш вирок і найвища міра покарання – замість їхньої неправди, замість лукавства їхнього слова правди та верховенство справедливості.

Справа ж вся у тім, що наша газета народилася тільки через те, що інші всі разом і порізно місцеві засоби масової інформації насправді давно правди не пишуть про те, що відбувається як загалом у державі, так і на Придніпров'ї зокрема. Читаєш ту або іншу обласну газету, дивишся будь-який телевізійний канал, і ловиш себе на думці – або вони пишуть і розповідають про якусь іншу країну та іншу область, а не ті, в яких ми живемо і страждаємо. Або живемо не в тих ми краях, про які розповідають і пишуть наші нинішні ЗМІ. З двох одне, а результат більш ніж печальний: ніхто досі не бив і не б'є зараз на сполох, що народ оберну-

чергу. Тут влада лише на словах примацується до Блоку Петра Порошенка (хоч і в цьому, скажемо відразу, вона нікчемна та потворна, не заслуговує і найменшого доброго слова), та насправді лишається у змичці з вчорашньою владою ще регіоналів. Останніх у містах та районах, в кабінетах обласних інстанцій як черв'яків після дощів у травні. Точніше, до тих же корупційних «схем» і тих же «грошових потоків» та «бюджетних відкатів» присмокталися і ледве не плазують перед ними. Аби тільки віцліті біля корита. А преса, телеканали усе це бачать і мовчать, мов осліпли та води понабирали у роти.

Якщо гадаєте, наче це винятково наша думка така, то дуже помиляєтеся. Щойно директор Інституту демократії ім. Пилипа Орлика Світлана Єременко заявила, що (цитуюмо дослівно) «найбільше публікацій-панегіриків місцевій владі в регіональних медіа, як-от особливо у медіа Дніпропетровської області» І далі Єременко уточнює, що «уже протягом восьми років Інститут здійснює в цій області моніторинг ЗМІ, і ситуація дуже й дуже сумна, й з кожним роком вона погіршується: ми бачимо велику, навіть величезну кількість публікацій, замовлених і оплачених політичними силами та

одноосібників або засновників сімейних чи присадибних господарств і домоволодінь. Наша газета – це газета захисту прав та інтересів усіх селян. Усіх тих, чие життя і чия праця пов'язана з аграрним виробництвом і бізнесом та підприємництвом.

Тому ми будемо раді і вдячні вам, якщо читатимете самі «несподівану» газету і передаватимете її читати іншим. Сусідам та знайомим, односельчанам за принципом «Прочитай і передай товаришу». І якщо завдяки цьому число наших передплатників та читачів лише приростатиме, від цього в першу чергу виграєте ви усі у своїх селах та селищах, районах і громадах. Ми знайомимося з вами надовго, якщо не назавжди. Щоб стояти на сторожі кожного, кому нині випала нелегка доля працювати у сільському господарстві, жити та існувати за його рахунок. Але ж жити та існувати гідно, з почуттями власної значимості та усвідомленням тієї своєї ролі годувальника народу, які споконвіків притаманні були гордим, талановитим і роботязким українським хліборобам. А для цього над усе сьогодні й необхідні нам правда та гласність, войовничість і рішуча боротьба з тим, що ось уже більше ніж чверть століття гнобить та знищує Україну, добиває її, як-то кажуть, до ручки і силоміць загання на той світ її народ. Нам потрібен, перефразовуючи Великого Кобзаря, Апостол правди і свободи. Бо дійсно немає другої України, немає й другого Дніпра, за які варто покласти усе своє життя.

Читайте стор. 2,3

Продовження.
Початок - стор. 1

НЕПРАВДОЮ СВІТ ОБІЙДЕШ, А НАЗАД НЕ ВЕРНЕШСЯ

Новорічно-різдвяні святки починаються, як звісно, вшануванням святого Миколи Чудотворця – вшануванням, сповненим надіями на благодіяння і всякі радощі. Бо християнська церква прославляє Чудотворця як помічника усім, хто опинився в біді і скорботах. А ми з вами зараз хіба не в біді і не в скорботах? Та по самісіньку шию, якщо вже не з головою. Четвертий рік ні на що інше не здатна влада ходить з простягнутою рукою і просить-жебракує у всіх разом у світі банків та Міжнародного валютного фонду мільярди позички, а власна економіка конає і вже доживає останні свої дні, коли дефолт навіть не за горами, а за рогом і ось-ось вистрибне звітти, як Пилип з конопель. З одного боку, ждуть і не дідуться чергових траншів наші правителі через те, що їм все мало. Розкрадають і розтягують мерщій по офшорних зонах, як ті миші-гризуни по норах. Розтягнуть, і знову кричать-волають «Дайте ще!» З другого боку - вони ж бо справді не спроможні займатися економічним відродженням України, от іншого нічого і не залишається, як латати дірки чужими «латками». Учорашній базарком з Вінниці Володимир Гройсман явно сподівається, що відповідати за влаштування і ним «базар» в Україні йому не доведеться, тому й не ловить гав, поки йому і його соратникам дозволяють цей «ярмарок». Навіть будь-який з незакінченою освітою (як і Гройсман, до речі) дядько з глибокої провінції знає, що жодна країна на планеті, котра мала справу з МВФ (Міжнародним валютним фондом), не змогла вибитися не те що в передові, а і в благополучні більш-менш, але ж зосталася на прив'язі, як на налігачі чи мотузці, світових «лідерів». Зате змусив цей фонд там і тут народи тугіше зав'язувати паски на своїх животах. Наші ж нинішні керівники зав'язують-затягують своєму народу зашморги на шиях, а на словах при цьому запевняють, наче бажають йому добра. Наче день і ніч ніби стараються, бідолашні, не жаліють своїх животів, сплять та прокидаються і думають лиш про народ, а народу все більш сутужно і безнадійніше живеться. За щойно опублікованими даними «накрут» люди цього року заробляли у нас втричі з лишком менше, ніж позаторік – це якщо міряти прибутки за курсом долара. А покласти у банки на збереження змогли аж у 8 разів менше порівняно з тим же 2015 роком.

Коли все той же Прем'єр Володимир Гройсман з екранів телевізорів вам дивиться у вічі своїми ніби щирими й довірливими очима і розповідає, неначе ініційовані і ним особисто медична, пенсійна та освітня реформи не що інше, як велике та ще нечуване завоювання для незалежної України на 28-му році її існування,

так і кортить, даруйте, плюнути в його безсоромний погляд. Шкода тільки екрани своїх телеприймачів забруднювати. Позаяк передплатники газети «Фермер Придніпров'я», які одержували та читали газету з квітня минулого року, мали змогу знайомитися з публікаціями, котрі чітко і ясно показували: медична й пенсійна реформи переслідують мету скорочувати чисельність населення в Україні «саженими кроками». Прирікати на поголове вимирання старших віком у найгіршому разі і на масовий відтік молодших віком за межі рідної держави у «кращому». Себто їхати куди завгодно, аби лишень не зоставатися вдома. І от вам наслідки: за підсумками 2017 року Україна на першому місці по смертності свого населення. Це з одного боку. А з другого - на останньому по народжуваності, котра вже відстала так від смертності, що світло в кінці тунелю на той світ навряд чи ми скоро побачимо. Таким чином, і пенсійна, і медична реформи порізно та разом дали фактично старт геноциду української нації, якому уже й так немає спини.

Минулої весни в так звані поминальні дні один наш знайомий їздив на свою малу батьківщину – у віддалений районний центр. Туди, де поховані його батьки й діди. А коли повернувся, розповідав чи то жалівся, що на цвинтарі ледве знайшов могили своїх рідних. Бродив-блукав кладовищем, поки їх знайшов. То треба частіше, сказали-дорікнули ми знайомому, провідувати відлетілих у вирій батьків та пращурів.

- Не в тім річ, - зобидився наш знайомий. – Там на нашому цвинтарі уже всі стежки й доріжки зайняли новими могилами. Одна тепер повз одну. Між ними не пройти, як було раніше. Люди мруть, як мухи. Земляки казали, що дня не мінає, щоб когось не ховали. Що «тісно» стало небіжчикам і на тому світі, це одна річ. Живим страшно залишатися і блудити уже між мертвими.

Візьміть тепер і так звану освітню реформу. Її мета також ясна і очевидна – грамотне, освічене покоління дітей та онуків ще живих і сущих українців далі не потрібне і зайве. Навіщо мислячі та горді, з козацьким волелюбством та національним духом нащадки теперішнього народу, якщо в латифундисько-олігархічній Україні з монополією одного чи двох десятків фантастично і геть неправдоподібно для цивілізованого світу можливих родин необхідні неучи та слухняні кріпаки-наймити, призначення котрих – гнути спину на панщині і не «піднімати своє пір'я»? Власне, і про це «Фермер Придніпров'я» у низці своїх минулорічних публікацій переконаливо довів, що чинна влада вдається до найпідступніших хитрощів, аби тільки заставити «свій народ» чорне приймати за біле. А сьогодні запевняємо і «давніх» своїх читачів-передплатників, і більш як двадцять тисяч нових, що продовжуватиме цю свою орієнтацію на чисту правду. Нам важливо не просто не розчарувати старих і

нових прихильників «Фермера Придніпров'я» - боїмося і ніколи та нізащо не дозволимо підвести тих, хто нам повірив і вірить.

Ще з давніх давен серед нашого народу існувало казкове диво-повір'я, що наче новорічно-різдвяні святки навстіж відкривають над нами небо та весь за ним Всесвіт, і ми всі отримуємо змогу звертатися до Всевишнього та святих, щоб просити всього, чого нам не вистачає і треба. Чого хочеться та про що мріється. Чого готові тяжкими, але праведними трудами забезпечувати для себе і своїх дітей й онуків. То хіба не настав час знову заявляти про усі наші потреби та

вимоги? Ще раз повторимося з приводу принципів, які з минулого року почала відстоювати газета обласної Асоціації фермерів та землевласників – потрібна не просто зміна зграї негідників, котра скористалася Революцією гідності і на крові та смертях патріотів прорвалася у щільні коридори влади від кївських пагорбів до найвіддаленіших районних центрів і містечок. Позиція газети тверда, як камінь: усі до одного нардепи, які засіли в парламенті з 2014 року, мають бути позбавлені права більше балотуватися під купол Верховної Ради. Може серед них і знайдеться десяток сумлінних та добросовісних, та не буде великою втратою, якщо і вони надалі не претендуватимуть на мандати законодавців. Хоч би з тих міркувань, що разом з неіснуючими більшістю та з сумнівним також опозиційним блоком наприймали масу законів, котрі явно суперечать вітчизняному законодавству і навіть конституційним нормам. На цей раз нам не обійтись уже без люстрації запровадженні в народ. Вони ж мають понести не лише політичну, але й кримінальну відповідальність за скоєне. Обіцяли й божилися вивести Україну з провальної ями, але «втягли» тільки себе, сердешних, у супер-багатії – будьте добрі спокуювати свої гріхи на нарах буцегарень. Тут ми маємо на увазі й повну відставку очільників міністерств та усіляких відомств, котрі виявилися бездарними, зате ненажерливими, далі нікуди. Тим паче, що попередньо повинні на цей раз нарешті й повернути народу награбоване в нього. А як інакше? Або чому з тими ж боргами МВФ та іншим світовим банкам мусимо розраховуватися ми зі своїми дітьми і онуками, а не вони зі своїми? За які такі заслуги по мільйону на місяць отримують платні, хоч уже й космічну галузь в

Україні намірилися закривати як таку, яка нам наче не потрібна? Ще недавно наша держава була третьою на планеті за потужністю з ракетобудування, а сьогодні, виходить, досить? І останнє з принципового, на чому почала наполягати газета «Фермер Придніпров'я»: не дати нинішнім горе-правителям тікати по «забуторних» країнах та островах. Адже коли говорять, що неправдою дійсно світ обійде, а назад цілим і неушкодженим не вернешся, то нинішні «вожді», судячи з усього, і не збираються вертатися. Навпаки, налаштувалися також, як і їхні попередники, ховатися, де завгодно, тільки не в потрощеній ними Україні.

відбулося. Навпаки - у крісла оновленого Верховного суду України потрапили все ті ж одіозні персони в мантиях».

До речі, днями в популярному німецькому журналі «Більд» з'явилася стаття під доволі відвертим заголовком - «Корупція та непрозорі оборудки: Німеччина погрожує президенту України». Її автор глава Комітету закордонних справ Бундестагу і воднораз соратник Канцлера Німеччини Ангели Меркель Норберт Ретгенн. Він прямо і написав, що «корупція бере початок у самісінькій верхівці української влади, і якщо не буде поборена, а натомість триватиме параліч системи анти-

БУТЯ

корупційних органів України, велика й пряма загроза не лише втратити фінансове кредитування від ЄС, а й призупинення безвізу».

Ви зрозуміли? Йдеться про безвізові змоги українців подорожувати нині країнами Європи, чим дуже пишається наш Президент і вся його свита. Більше нічим хвалитися і хизуватися, от безвіз і маюють неабияким досягненням. За це треба владі рукоплескати та дякувати, і не менше. А знову таки цими днями «Європейська правда» вмістила електронну версію статті експерта Анатолія Марциновського, у якій читаємо: «Та насправді усю українську частину роботи і для отримання безвізу, і для повного старту вступу в асоціацію було зроблено не у 2017 році, а набагато раніше. Якщо хочете, ще за часів навіть Януковича. Інша річ, що він від зробленого в останній момент фатально відмовився. Ми ж у 2017-му лише спостерігали і терпляче чекали, коли зі своєю частиною роботи впоратеться бюрократична машина ЄС і кілька держав-членів ЄС проголосують нарешті «наш» законопроект в Європарламенті». Отже, навч собі приписують заслуги, котрі, як не парадоксально, належать попередникам. А значить, що й тиражують неправду. Хочете актуальний твір з цього приводу? Будь ласка!

І сум, і гнів, і біль, і туга:

Чи є цинічності межа?

Брехня відверта й недолуга

З'їдає серце, мов іржа!

Якого ж племені ви, роду?

Вам Україна над усе?

Все для держави,

для народу? -

І брешуть, брешуть,

аж трясє!

Далі автор цього вірша закликає посадовців усіх рівнів спокуювати вину свою перед народом, «змученому вами, що в місті кожному, в селі живе не хлібом, а молитвами», щоб ви якомога швидше пішли геть. Ви ж забрехалися, мовляв, по вуха, тому вам «пора закінчувати гру». З останньою порадою газета «Фермер Придніпров'я» на усі сто відсотків згодна.

БОРІТЕСЯ – ПОБОРЕТЕ!

А цей заклик чи девіз, котрий належить перу нашого Великого Кобзаря Тараса Шевченка, по суті став візитною карткою «Фермера Придніпров'я». Бо є ще одна причина, яка спонукала обласну Асоціацію фермерів та приватних землевласників заснувати для людей своє періодичне видання. Причина, про яку сьогодні також не можна промовчати. Давайте згадаємо перипетії, котрі зчинилися, вирували і тривали більше року у селі Попасне Новомосковського району: там несподівано помер фермер Василь Дарадуда. В серпні, коли лише встиг зібрати та звезти на зберігання вирощене збіжжя. Він поклав здоров'я та роки на

третій особі. Котра для Новомосковського району була «майже своєю». Це Василь Кузнецов, який невідомо звідки сюди з'явився, але створив власне ФГ «Агроволодар» та й підв'язався з ним вірою, але неправдою служити тутешньому ледве не ого-го якому землевласнику нардепу від БПП, однак з «регіональним» минулим та неабиякою дружбою з Олександром Вілкулом, Вадиму Нестеренку. Так цей пан Кузнецов одразу заявився у Попасне з вимогою передати йому... куплений ним «Дар», і не перечити та не заважати. Коротше, мовча-а-ать!

Надіємося, для багатьох і нинішніх читачів «Фермера Придніпров'я» не секрет, які бурхливі події з другої половини минуло-

го року і аж до початку нинішнього відбувалися у Попасному. Це вони й спонукали обласну Асоціацію фермерів створювати «Фермерську самооборону» та виставляти зі зброєю в руках – в рамках і розмірах, дозволених законом при потребі оборонятися – її загони захищати «Дар» від рейдерського захоплення. А що це було чистої води рейдерство, сумніватися не доводилося. Адаже було не просто шите білими нитками – на замовлення негідників зіштовпано багатьма ланками як місцевої влади, так і місцевих органів правопорядку. Сьогодні ми можемо вам повідати наступне: ще ніхто ніде не перереєстрував ФГ «Дар» на бомжа Іванченка, а до сина померлого фермера уже навідувався «чоловік, який працював свого часу у районному відділі... СБУ». Пропонував свої послуги у тому випадку, якщо знайдуться охочі відібрати у Дарадуди-сина господарство Дарадуди-батька. Дарадуда-син тоді не звернув на це особливої уваги. Сприйняв «пропозицію» за спробу «викачати» з нього есенну суму гривень. І тільки згодом збагнув, що зовсім не випадково навідувався до нього колишній есбеушник – явно володів якоюсь інформацією. Тим паче, що після нього раптом завітав і один депутат районної ради та з порогу заявив, як відрізає: «Май на увазі, я готовий допомогти тобі вигідно продати, якщо надумаєш, батькове господарство». Дмитро тоді аж обидився: чого це ви всі, мовляв, радите продавати «Дар»? А не випадково то все було. Не випадково, згодні? Тим паче, що насамкінець і голова районної адміністрації Павло Селіхов якось ніби випадково перестрів Дмитра Дарадуду і повів з ним мову про те, що «він зможе напрочуд вигідно та вдало продати такі «Дар», якщо покладеться на його посередництво». Тобто і Селіхов-голова РДА напрошувався у «партнери». Чого б це стільки людей ніби переймалися клопотом Дарадуди-сина, якщо той не думав і не гадав, не збирався збувати фер-

мерське господарство, створене батьком? Отож! Хоч підозрілі «пригоди» тривали й після того, як рейдер Кузнецов сфальсифікував наче здійснену ним покупку у невідомого безхатченка «Дару». Куди першим ділом кинувся Дмитро Дарадуда? Звісно, у міліцію-поліцію за захистом. Чи здогадається, що почув не від когось десятого чи двадцятого, а від начальника Нацполіції області? Що йому ніби треба шукати спільну мову з Кузнецовим і миритися з ним, а не морочити голови правоохоронцям! А коли «Фермерська самооборона» заступила на цілодобову охорону ФГ від рейдера, в першу чергу на охорону техніки і зібраного урожаю хліба

оскільки треба діяти тими ж і насильницькими методами, якими діють нечестивці-корупціонери. А щоб не потрапляти у пастку перевертнів у владі і органах правопорядку, необхідна, як також зрозуміли в Асоціації фермерів і приватних землевласників області, і повна гласність того, що насправді відбувається та хто заварює колотнечі не на життя, а на смерть. Рейдерські атаки знищують же не тільки фермерів – вони спрямовані і проти селян-власників земельних паїв, які передають їх в оренду фермерам. І проти держави України це непримиренна війна, оскільки на словах фермерів малюють основною виробничою силою у сільському господарстві, а на ділі їх зживають з рідної землі в уто-

ни нинішні наші правителі чекають уже не мають підстав і прав. І не тільки моральних, якщо ще зберігають крихти совісті. А гласності, правди не бояться тільки безнадійні злочинці. Так що наш «Фермер Придніпров'я» видається й для гласного та рішучого захисту усіх сільських товаровиробників – не лише фермерів, а й тих же одноосібників, засновників селянських та сімейних господарств, власників земельних паїв і т. д. Усіх, хто сьогодні живе і трудиться у сільській місцевості, займається тим або іншим аграрним бізнесом. Якщо хочете знати, то скажемо відверто і те, що кожен фермер, який передплачує газету, а також робить усе, щоби її читали і його «рядові» земляки-односельці, автоматично потрапляє в разі реальної небезпеки під надійний захист та розголос «Фермера».

У нас достатньо постійних передплатників та читачів було уже й торік з першого номера. Виходячи ще з квітня 2017-го, газета, не сумніваємося, ясно дала зрозуміти, що з'явилася і третя її місія, надто актуальна саме сьогодні. Звісна річ, у новий рік вступати хочеться з вірою, що він виявиться кращим від попереднього. Та й бажати прийнято обов'язково змін, які кожну родину зроблять точно заможною і щасливою. Але на цей раз ми не можемо не попередити, що нас усіх чекає дуже складний і важкий рік. Оскільки якщо зберігатиметься і далі теперішня горе-влада, Україна 2018-й не переживе. Вона зараз незалежною та самодостатньою, гордою і проворною уже не є. Не Петро Порошенко керує нині нею, а МВФ та США крутять нами, маріонетками, як циган сонцем. Хто думає, наче Захід допоможе нам справитися з Росією-агресором, котра, як той рак, плазує назад до імперії, той дуже помиляється. Заходу потрібні не ми, а наша територія з її родючими чорноземами і надрами, повними сировини. Інша загроза – розпадеться наша Україна на шматки, коли Київ, Харків і Львів опиняться по різні боки від кордонів. Ми вже не кажемо про те, що українці опиняться у становищі другосортного і обездоленого та голодного населення, якщо чинна нині влада забажає правити і весь наступний рік...

Ви зрозуміли? Не уникнути дострокових виборів, якщо хочемо рятувати свою Україну. І справді навіщо нам і третій Майдан, якщо наслідками перших двох скористалися негідники? Чи не пора усім нам прозріти і свідомо вибрати нарешті не за гречку і жалюгідні подачки недоїдків з барських столів порядну й совісну владу, яка розбудуватиме державу, а не особисті палаци по світу, і дбатиме про народ, а не про власні кишені? «Фермер Придніпров'я» собі ставить за мету допомогти вам зробити цей довгожданий правильний вибір і назавжди забути страхіття, яке доводиться зараз переживати. З цим гострим бажанням-побажанням ми і входимо разом з вами у Новий 2018 рік!

Микола ЯСЕНЬ.

З ПЕРЦЕМ

створення доволі потужного фермерського господарства під назвою «Дар». Орендував більш ніж дві з половиною тисячі гектарів ріллі. Техніки, інших засобів виробництва надбав на 30 мільйонів гривень. І от чоловіка не стало в розпал робіт в степу. Сину Василя, Дмитру Дарадуді, вгору ніколи було подивитися, скільки клопотів одразу навалилося на нього. А рівно через місяць серед ясного неба грякнув грім: пізно ввечері в Єдиному державному реєстрі з'явилася перереєстрація ФГ «ДАР»... на нового господаря. Ніби невідомий і дійсно якийсь Владислав Іванченко з міста Кам'янського (Дніпродзержинська в минулому) купив ФГ, але за участю держреєстратора аж з Одеської області. От був сюрприз так сюрприз: перереєстрацію здійснено на підставі рішення зборів ФГ «Дар», яких... ніхто не проводив і не збирався проводити. Установчі ж документи та печатки підприємства знаходилися у Дмитра, а він нікому їх не надавав і не передавав. Де ж взялися «дублікати»? А чим далі в ліс, тим більше дрів: адреса нового «засновника» ФГ – це зовсім не житлове приміщення, а комунальний Дім соціального захисту «Центр комплексного обслуговування бездомних осіб». Себто «покупець» Іванченко – безхатченко. Бомж, як кажуть у нас. Що з нього візьмеш? Лови вітер в полі! А в Центрі ж обслуговування бездомних був зареєстрований тимчасово, і термін його реєстрації скінчився давно. Хоч один підозрілий момент таки став очевидним: Іванченка в Центрі на короткий час реєстрували за наполяганням... кам'янської міліції. Конкретно з «подачі» офіцера міліції, котрий на момент оборудки з «Даром» служив уже в районному відділі МВС... Новомосковського району.

Але й це ще не всі «чудасії». Не минуло й тижня чи двох, як з'ясувалося, що Іванченка, котрий мов кризь куплену ним землю провалився, шукати уже й не варто. Оскільки він благополучно... перепродав «Дар»

го року і аж до початку нинішнього відбувалися у Попасному. Це вони й спонукали обласну Асоціацію фермерів створювати «Фермерську самооборону» та виставляти зі зброєю в руках – в рамках і розмірах, дозволених законом при потребі оборонятися – її загони захищати «Дар» від рейдерського захоплення. А що це було чистої води рейдерство, сумніватися не доводилося. Адаже було не просто шите білими нитками – на замовлення негідників зіштовпано багатьма ланками як місцевої влади, так і місцевих органів правопорядку. Сьогодні ми можемо вам повідати наступне: ще ніхто ніде не перереєстрував ФГ «Дар» на бомжа Іванченка, а до сина померлого фермера уже навідувався «чоловік, який працював свого часу у районному відділі... СБУ». Пропонував свої послуги у тому випадку, якщо знайдуться охочі відібрати у Дарадуди-сина господарство Дарадуди-батька. Дарадуда-син тоді не звернув на це особливої уваги. Сприйняв «пропозицію» за спробу «викачати» з нього есенну суму гривень. І тільки згодом збагнув, що зовсім не випадково навідувався до нього колишній есбеушник – явно володів якоюсь інформацією. Тим паче, що після нього раптом завітав і один депутат районної ради та з порогу заявив, як відрізає: «Май на увазі, я готовий допомогти тобі вигідно продати, якщо надумаєш, батькове господарство». Дмитро тоді аж обидився: чого це ви всі, мовляв, радите продавати «Дар»? А не випадково то все було. Не випадково, згодні? Тим паче, що насамкінець і голова районної адміністрації Павло Селіхов якось ніби випадково перестрів Дмитра Дарадуду і повів з ним мову про те, що «він зможе напрочуд вигідно та вдало продати такі «Дар», якщо покладеться на його посередництво». Тобто і Селіхов-голова РДА напрошувався у «партнери». Чого б це стільки людей ніби переймалися клопотом Дарадуди-сина, якщо той не думав і не гадав, не збирався збувати фер-

та соняшнику, так з районного управління Нацполіції прибули посланці-«довірені особи» і почали застерігати та радити «зняти блокаду». Позаяк до кровопролиття у разі діянь «Фермерської самооборони» рукою подати, а «ваші люди і постраждають», бо якщо «зі справжньою зброєю заявляться вишколені хлопці нового власника ФГ, то на нас не надійтеся». Тобто поліція на боці рейдерів – хіба не ясно? Бідолашному спадкоємцю «Дару» нічого іншого не залишалося, як апелювати до обласної влади – звертатися за виручкою в обласну адміністрацію. І що там Дмитро Дарадуда діждався? Від голови ОДА Валентина Резніченка переказали, що він у «господарські спори не втручається – «суперечку» треба вирішувати в суді». Тільки яка це «господарська суперечка» - це кримінально-корупційний злочин. І не один, що людині, яка опинилася на настільки високій посаді, має бути зрозуміло – згодні? І кому, як не призначеному гарантом Конституції «губернатору» знати істинну ціну сучасному українському суду? Якого по суті наразі немає. У даному випадку стосовно Дарадуди суд згнівбився і опустився настільки, що визнав потерпілим у першу чергу... рейдера Василя Кузнецова і лише потім Дмитра Дарадуди.

Зі свого боку фермерській асоціації довелось розуміти, що в області рейдерські захоплення ФГ здійснюються під прикриттям органів правопорядку та місцевої, передусім, виконавчої влади. З судочинством в тому числі. А раз так, то справа захисту інтересів та майна фермерів Дніпропетровщини – справа їхня особиста. Особистих зусиль і адекватних відсічей своїми силами злочинцям та зловмисникам. Причому, «бойовими» також,

ду майбутнім латифундистам на зразок того ж Вадима Нестеренка. Це вже боротьба хто-кого – на користь селянству і людям загалом в незалежній Україні чи тим, хто перетворює її на дику пустелю задля власних інтересів? - На момент спроби заволодіти «Даром» з тельбухами - оповідав голова фермерської асоціації Дніпропетровщини Анатолій Гайворонський, - тільки у Новомосковському районі було порушено два десятки кримінальних справ за фактами пограбувань та рейдерських захоплень фермерських господарств, знищення їхньої техніки та посівів, заволодіння вирощеним ними врожаєм і так далі. Причому, жодного випадку, щоби рано чи пізно не ставали відомими винуватці або замовники безчинств. Однак жодного з них не затримали і не передали до суду. Дійсно у нашій області рейдери діяли і діють під прихистком силовиків і корисливим «шефством» влади і владців. А у випадку з ФГ «Дар» ми здобули чи не першу свою перемогу завдяки й тому, що знайшли на той момент засоби масової інформації, котрі допомогли нам донести людям гірку правду про правників і очільників діючої влади, котрі з рейдерами заодно. Які від цього також отримують свої «порції» данини...

Звідси й вималювалася друга мета, друге завдання, яке покладалося на газету, котру обласна Асоціація й взялася створювати та створила: як тільки трапляється чергове рейдерське захоплення чи пограбування фермерських підприємств, одразу відкрито і на всю область поіменно називати замовників і виконавців злочинства, тикати пиками у бруд «високих покровителів» явних злочинців – вони лише цього й заслуговують. Поваги й поща-

! Доборолась Україна до самого краю. Гірше ляха свої діти її розпинають *Тарас Шевченко*

Більшість публічних дискусій щодо законодавчих норм в агросекторі велось донині щодо мораторію на продаж сільськогосподарських угідь. Тим часом достатньо увагою не охоплено найважливіше – відсутність у селян-власників землі знань щодо сутності оренди, які б надали їм можливість врегулювати взаємини з орендарями на справедливих засадах. Адже саме оренда лишається єдиною юридичною можливістю отримувати дохід від земельних ділянок сільгосппризначення, які мешканці села не в змозі обробляти самостійно. Практика свідчить, що в більшості випадків селяни лише підписують підготовлені юристами аграрних фірм чи фермерів документи, в яких, звичайно, більшою мірою представлені інтереси останніх.

Наш «лікбез»

УКЛАДАННЯ ДОГОВОРУ ОРЕНДИ ЗЕМЛІ

На чітких умовах договір?

Звичай сільські мешканці узгоджують з орендарями лише вартість оренди та форму її оплати, але не завжди в строк чи і взагалі їх отримують, не маючи передбачених у договорі дієвих інструментів змусити орендаря виконувати обов'язки належно.

Хотілося б роз'яснити пересічним громадянам найбільш значущі моменти оформлення оренди, що дозволять їм уникнути або значно зменшити ймовірність виникнення типових проблем орендних взаємин.

Першим кроком є укладення договору оренди земельної ділянки. Відповідно до закону, він може мати просту письмову форму, але за взаємним бажанням орендаря й орендодавця, вони можуть посвідчити його нотаріально.

Відповідно до чинного закону, договір оренди земельної ділянки повинен містити такі істотні умови:

а) інформацію про земельну ділянку, що передається в оренду (кадастровий номер, місце розташування та розмір земельної ділянки);

б) строк дії договору оренди;

в) орендну плату із зазначенням її розміру, індексації, способу та умов розрахунків, строків, порядку її внесення і перегляду та відповідальності за її несплату.

За згодою сторін у договорі оренди землі можуть зазначатися й інші умови. Але важливо пам'ятати: якщо орендний договір не містить хоча б однієї із вищезазначених істотних умов, він вважається неукладеним.

Досить зручним для оформлення взаємин сторін є використання типового договору оренди землі, який затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 3 березня 2004 року №220.

Однак він має характер певного шаблону й особливості відносин орендаря та орендодавця сторонам слід визначати в договорі самостійно.

Строк дії договору оренди землі визначається за згодою сторін, але не може перевищувати 50 років.

Десять років є на сьогодні мінімальним строком оренди для ведення товарного сільськогосподарського виробництва, фермерського господарства, особистого селянського господарства земельних ділянок сільськогосподарського призначення, які є земельними ділянками меліорованих земель і на яких проводиться гідротехнічна меліорація.

Базою для розрахунку орендної плати є нормативна грошова оцінка землі. Вона зазначена в кожному сертифікаті на отримання земельної частки (паю).

А розмір ставки орендної плати за землі сільськогосподарського призначення повинен бути не менше 3 відсотків від вартості земельної ділянки у відповідності до статті 1 Указу Президента України від 02.02.2002 р. № 92/2002 «Про додаткові заходи щодо соціального захисту селян-власників земельних ділянок та земельних часток (паїв)».

Штрафи порушникам

Непоодинокими є випадки, коли орендарі не виплачують у строк орендну плату в грошовій або в натуральній формі (зерно, цукор, крупи тощо), або ж остання має неналежну якість.

Як орендаря стимулювати уникати порушення взятих обов'язків чи отримати певну компенсацію від нього за вже допущене порушення?

Оптимальним варіантом є передбачити в договорі оренди штрафні санкції для орендаря.

ЩО ВАРТО ЗНАТИ ПАЙОВИКАМ

Найбільш поширеними та простими з точки зору визначення та застосування є неустойка, яка, згідно з цивільним законодавством, має два види: штраф та пеню.

Також законом передбачено за порушення грошових обов'язків сплату боржником трьох відсотків річних (якщо більший розмір не передбачено в договорі) та індексу інфляції.

При цьому варто мати на увазі, що пеня та відсотки річних можуть бути застосовані лише у разі невиконання орендарем обов'язку зі сплати грошових коштів.

Якщо орендна плата визначена в натуральній формі, то слід застосовувати штраф, який може бути виражений у грошовій сумі або в тій же натуральній формі.

Наприклад, в договорі можна передбачити, що невідача орендаря у встановлений строк зерна чи іншого майна, передбаченого як орендна плата, або ж видача такого майна в неналежній кількості або якості має наслідком застосування до орендаря штрафу в такій-то сумі (або обсязі зерна чи іншого майна) за кожен випадок порушення.

Сплата штрафних санкцій здійснюється додатково та не звільняє від обов'язку сплатити орендну плату у визначеній договором формі.

Розірвати достроково

Якщо попри штрафні санкції орендар не виконує належно договір, наприклад використовує земельну ділянку всупереч визначеним договором умовам (скажімо, надмірно виснажує землю, використовує пестициди, які суттєво погіршують її стан), орендодавець може розірвати договір оренди.

Адже той укладений на багато років і перспектива систематичних порушень з боку орендаря навряд чи влаштує власника. У такому разі слід знати наступне.

Договір оренди землі може бути розірваний за згодою сторін. На вимогу однієї із сторін договір оренди також може бути достроково розірваний за рішенням суду в порядку, встановленому законом.

Розірвання договору оренди землі в односторонньому порядку не допускається, якщо інше не передбачено законом або цим договором.

Останнє речення означає, що для односторонньої відмови від договору в ньому повинен передбачитися відповідний механізм із певною послідовністю дій сторін.

Наприклад, у разі систематичного порушення орендарем договору, псування, використання земельної ділянки не за цільовим призначенням, орендодавець може надіслати орендарю лист із повідомленням про розірвання оренди.

Для підтвердження факту надсилання найкраще використовувати рекомендований лист із повідомленням про вручення.

З моменту отримання зазначеного листа орендар має звільнити орендовану землю протягом певного часу (наприклад, періоду, необхідного для збору врожаю, тощо).

Це найпростіший варіант дій, коли сторони врегулюють свої відносини самостійно.

У разі розірвання договору оренди землі з ініціативи орендаря орендодавець має право на отримання орендної плати на землі сільськогосподарського призначення за шість місяців, а на землях несільськогосподарського призначення – за рік.

Це якщо протягом зазначеного періоду не надійшло пропозицій від інших осіб на укладання договору оренди цієї ж земельної ділянки на тих самих умовах, за винятком випадків, коли розірвання договору обумовлене невиконанням або неналежним виконанням орендодавцем договірних зобов'язань.

У разі розірвання договору оренди землі за погодженням сторін кожна з них має право вимагати в іншій стороні відшкодування завданих збитків відповідно до закону.

Укладено чи зареєстровано?

Слід розділяти момент укладання договору оренди та момент державної реєстрації права оренди, що за ним виникає, оскільки вони мають принципово різні юридичні наслідки.

Так, сторони, дійшовши згоди щодо всіх істотних умов договору оренди землі, складають і підписують відповідний письмовий документ.

Але підписання договору ще не означає, що орендар може користуватися земельною ділянкою, – відповідне право в нього виникає з моменту державної реєстрації.

Саме після цього земельну ділянку вважають переданою орендарю, а не з часу підписання сторонами акта прийому-передачі, як багато хто досі вважає.

Крім того, якщо сторони вказали, що договір діє певну кількість років із моменту підписання, то незалежно від часу зі спливом якого була зареєстрована оренда, її дія не може перевищувати строку чинності договору.

Сторони можуть узгодити, що договір діє до закінчення строку дії оренди, який відліковується з моменту її державної реєстрації і становить стільки-то років.

Задля реалізації інтересів орендаря сторони за взаємною згодою враховують при визначенні строку договору час посівної для певної сільськогосподарської культури, якою засівається орендована земельна ділянка.

Варто звернути увагу, що до 1 січня 2013 року в українському законодавстві передбачалась необхідність реєстрації договору оренди, після вказаної дати реєструється лише право оренди.

По державну реєстрацію оренди може звернутися як орендар, так і орендодавець – до: нотаріусів, виконавчих органів сільських, селищних та міських рад, Київської, районних, районних у місті Києві державних адміністрацій або акредитованих суб'єктів, в яких працюють державні реєстратори.

При цьому варто мати на увазі, що звертатися можна до зазначених осіб та органів незалежно від місця розташування земельної ділянки, але у межах області, міст Києва.

При цьому, якщо договір оренди нотаріально посвідчувався, здійснити реєстрацію оренди, що виникає в його результаті, має право лише нотаріус, що здійснював зазначену нотаріальну дію.

Для проведення державної реєстрації права оренди земельної ділянки реєстратору (нотаріусу) подається заява на проведення реєстраційних дій та оригінали документів, необхідних для проведення таких дій, у паперовій або електронній формі у випадках, передбачених законодавством.

У разі якщо оригінали документів, необ-

хідних для проведення реєстраційних дій, відповідно до законодавства залишаються у справах державних органів, органів місцевого самоврядування, що їх видають, заявник подає копії документів, оформлені такими органами відповідно до законодавства.

Заява на проведення реєстраційних дій в електронній формі подається за умови ідентифікації заявника (фізичної або юридичної особи) з використанням електронного цифрового підпису чи іншого альтернативного засобу ідентифікації особи.

Іншими документами (їх копіями), які подаються із заявою є:

а) документ, що посвідчує особу заявника;

б) довіреність чи інший документ, що посвідчує представницькі повноваження у разі коли особа, яка звертається по державну реєстрацію діє як представник;

в) копія реєстраційного номера облікової картки платника податку згідно з Держаним реєстром фізичних осіб платників податків (крім випадків, коли особа через свої релігійні або інші переконання відмовляється від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податку, офіційно повідомила про це відповідні органи державної влади та має відмітку в паспорті громадянина України);

г) документ, що підтверджує сплату адміністративного збору (обов'язкового платежу за проведення державної реєстрації), крім випадків, коли особа звільнена від сплати адміністративного збору;

д) договір оренди земельної ділянки;

е) витяг із ДЗК про земельну ділянку, окрім випадків, коли нотаріус, який проведитиме реєстрацію підключений до ДЗК.

Окрім того, якщо при зверненні по державну реєстрацію оренди виявиться, що право власності на земельну ділянку виникло до 1 січня 2013 року, але не було зареєстровано в Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно, державний реєстратор (нотаріус) здійснює також і його реєстрацію.

При цьому, для державної реєстрації необов'язковим є звернення власника, право власності за ним може бути зареєстровано за заявою орендаря.

Останній не зобов'язаний подавати документ, на підставі якого виникло право власності (договір купівлі-продажу, дарування, свідоцтво про право на спадщину, державний акт про право власності, тощо), за умови наявності інформації про зареєстровану земельну ділянку в Державному земельному кадастрі.

Державна реєстрація права власності та оренди проводиться у строк, що не перевищує п'яти робочих днів із дня реєстрації відповідної заяви в Державному реєстрі прав.

За результатом проведення державної реєстрації права власності та похідного від нього речового права на земельну ділянку державний реєстратор (нотаріус) формує примірник витягу.

Даний документ підтверджує реєстрацію права оренди.

У разі припинення договору, в тому числі його розірвання, потрібно звернутися до державного реєстратора для припинення права оренди.

Якщо останнє не здійснити, в орендаря буде формальна підстава продовжувати користуватися земельною ділянкою.

А зареєструвати нову оренду до припинення попередньої неможливо.

Світлана ДУНАЄВСЬКА,
юридичний портал «Протокол».

Шановні читачі! Надсилайте свої запитання з правової тематики на пошту чи електронну адресу редакції. Наші юристи дадуть Вам кваліфіковані відповіді.

Святвечір

3 діда-прадіда

Святкова передріздвяна вечеря («Багата кутя», «Святвечір», «Вілія») в українців була дуже урочистою, адже свято Різдва вважалось одним із найважливіших у році.

У цей день українці намагалися нічого не їсти, аж поки на небі не засяє перша зірка, адже люди вірили, що саме в цей час народжується Ісус Христос. Той, хто першим побачив різдвяну зірку, вважався найщасливішим у сім'ї.

Підготовка до передріздвяної вечері

Підготовка до святкової вечері мала всі ознаки церемоніалу та складалася з чіткої послідовності дій. Під образами на покуті стелили чисте сіно, а на нього ставили горщики з узваром і кутею і приказували: «Щоб кутя на покуті, а узвар на базар». В окремих регіонах України горщики з узваром та кутею накривали кншиєм (спеціальний обрядовий хліб). Потім виймали з печі кутю та встановлювали на покуті, а господиня при цьому квоктала, щоб кури наступного року добре неслися. Якщо ж у господарстві були бджоли, то аналогічну процедуру виконував сам господар. Одягнувши шапку, рукавиці, він ніс кутю та імітував гудіння бджіл: «Гу-гу-гу». На Полтавщині перед встановленням куті господар підіймав її над головою і промовляв: «Боже, щоб ячмінь був остистий та колосистий».

У хаті на підлогу стелили сіно або соломку. У народі нерідко цей звичай пов'язували з легендою про народження Христа в яслах, хоча більші вірогідно бачити в ньому пережитки магії родючості. На третій день Різдва або відсвіта на Новий рік вносили з хати соломку і палили її на дорозі, біля воріт або в садку — «палили дідуха». Іноді дорослі й діти стрибали через цей вогонь. Скрученою різдвяною соломкою могли обв'язувати плодові дерева, щоб наступного року був кращиий урожай.

Святвечірній стіл

Святковий стіл, за яким збиралася разом уся родина, відіграв важливу роль у звичаях та обрядах Святвечора. Зверху стіл притрушували соломкою, по кутках клали часник, що виконував роль оберегу, а потім вкривали обрусом (скатертиную).

Сама святкова трапеза 6 січня в різних районах України характеризувалася деякими відмінностями. Це стосується як кількості страв на столі (7, 9, 12), так і послідовності їх вживання. Звичайно до Святвечора споживали всі продукти, наявні у господарстві, за винятком заборонених у піст. Різноманітність і багатство наїдків у цей день, повинні були сприяти добробуту родини наступного року. Навіть найбільш селяни докладали максимум зусиль, щоб гідно зустріти Різдво. Святкові страви починали куштувати з куті, першу ложку якої підкидали догори. Про успіх у бджільництві свідчила велика кількість зерен куті, які прилипали до стелі.

На багату кутю відбувався також обмін ритуальними стравами. Вочевидь, ця традиція має ще дохристиянське коріння. Вечеря, що її посилали з дитьми бабі-повитусі, родичам, хрещеним батькам, як правило, складалася з куті, кншиїв, тирогів, риби тощо. Приймаючи обрядові страви, господарі дякували і обов'язково передавали дари у відповідь зі свого столу. В такий спосіб відбувався ритуальний обмін вечерєю, який символізував спорідненість сімей та їх взаємну щедрість. Діток, які приносили вечерю, було прийнято пригощати та обдаровувати гостинцями (горіхами, яблуками, пиріжками, цукерками).

З Миколою ми знаємося, можна сказати, з пуп'янка. Виросли в одному селі, ходили разом до школи, на дискотеку до сільського клубу, потім навчалися - я в технікумі, а він у ПТУ. Запрошували на весілля, коли одружувались, потім хрестили один в одного дітей. І понині дружимо сім'ями. Завжди виручали один одного, якщо траплялося щось не зовсім приємне, та й зараз таку звичку не кинули. А пригод було чимало, особливо в юнацькі роки. Про одну з них і хочу розповісти.

Сталося це перед Новим роком, вже й не згадаю яким. Були ми тоді молоді та «зелені», ще й кумами не звалися.

- Ходім по ялинку до лісу, - довірливо опшелешив мене Микола напередодні свята.

- І воно тобі треба? - не загорівся я ентузіазмом друга, - вдома є пластмасова й досить.

- Та вона ж не має запаху!

- А, так і скажи, що Галя тебе попросила! - здогадався я.

- Ну, Галя, - з блиском і надією в очах зізнався він.

- А як ввіймають лісники, хто штраф платитиме? - резонно я йому.

- Так і скажи, що боїшся, - презирливо сплюнув Колько.

- Хто? Я? - випинаю груди дугою, - та хоч зараз пішли!

- Не зараз, а в обід, - вже примирливо мовив друг.

Сказано, відступати нікуди. Я знав, що Микола залишається до Галі, хоче зробити їй щось приємне. Мені хоч і байду до неї, але перед другом виглядати блягузом якимось не хотілося...

По обіді попленталися. Ішли спочатку мовчки. Потім Микола почав підбадьорювати мене:

- Нічого, не дрейф, все буде окей!

- А якщо нас ввіймають, скажемо, що пішли шишок набирати і заблудилися, - з'явилася у мене рятівна думка.

Ліс у нас невеликий, не раз доводилося обом череду поблизу пасти. Наче всі стежки-доріжки знаємо. Хоч і грудень місяць вже наприкінці був, але без снігу, температура плюсова трималася. Почало накрапати. Проїшли ми мішаний ліс, врешті-решт, добралися до ялинок (так ми сосни називаємо). Почали вибирати. Переходили від однієї до іншої, але все то крива, на Миколин погляд, то рідка, то не така зелена, як треба. Так вже він красуні Галі догони хотів! Мене ж влаштувала будь-яка, хутчіше б з лісу.

Раптом почувся шум машини, і ми, мов з цепу зірвалися, кинулися тікати. Думка була одна - це лісники об'їзд роблять, ловлять крадіїв ялинок. Тільки б не спіймали! Бігли ми з Миколою лісом, бігли, захекалися і, нарешті, зупинилися.

Дощ став іти густіше. Трохи посиділи, відпочили, прислухалися. Коли зрозуміли, що переслідування з нами немає, дружно розреготалися.

- Ну ти й злякався, - почав кпшити Микола.

- Ти теж герой, попереду мене біг, - не залишився я в борту.

Вирішили вертатися і таки вибрати ялинку для Галі. Піднялися і рушили... в різні боки.

- Ти куди, ялинки ж отам? - питаю я і показую Миколі рукою.

- Та ти що, ми ж звідтіля прибігли! - і показує в протилежну сторону.

Ми витріщилися один на одного, потім почали поспіхом гарячково доказувати один одному,

куди саме треба йти. В суперечці Микола таки переміг. Пішли. Йдемо, йдемо, вже намокли, почало сутеніти, а соснового бору все катма. Раптом дорога виводить до села, тільки воно ніби не наше. Біля копичі з сіном дві жінки його на корм худобі набирають. Підійшли ми до них.

- Щось ми немов заблудилися, - зізнано зізнаємося після привітання.

- Ой, які гарні парубки! І чого вас до лісу понесло? Зараз покажемо вам дорогу.

Жінки поспівчували нам, потім почали навперебій показува-

Бувальщина

Ялинка для Галі

ти, куди йти. Ми з Миколою кивали головами, ніби все зрозуміли, і повернулися до лісу. Виявляється, ми пройшли через увесь ліс і вийшли за кілька кілометрів до іншого села. Тепер треба було повернутися додому. Про ялинку вже мова не йшла.

Сподіваючись, що Микола краще слухав жінок і добре зрозумів, куди слід йти, я мовчки брів за ним. Але через кілька хвилин, коли вже зовсім смеркло, ми зупинилися.

- Куди ти мене знову ведеш? - запитав Микола раптом знавсініло.

- Як куди? Це ж ти ведеш, а я за тобою йду!

- Ще не вистачало заночувати в лісі!

- Це ж твоя ідея була - Галі ялинку! Галі ялинку! А я, дурень, погодився!

Знову почали сперечатися, в якому напрямку йти. Цього разу пішли, куди напобіг я. Темінь в лісі наступила, хоч око виколи.

Дощ вже не йшов, але ми вже були мокрі й зголоднілі. Ліс страшно примарою обступив нас. Я згадав, як влітку здичавілі собаки задерли у баби Зінки на узліссі козу. Тоді в селі говорили, що то може й не собаки, а вовки були. Від такої думки мороз побіг під шкірою. Микола теж весь зіщулювався, голову в плечі втягнув.

Що й казати - геть не геройський вигляд був у нас, якби хто з боку поглянув. Я намагався не сходити з вузької стежки, яку ледь знаходив під ногами. Вона ж має кудись нас вивести.

- Хоч би хліба з собою взяли, - заскмів Колько.

- Мовчи вже, - обірвав я його.

- Що там вдома зараз думають, мабуть, шукають уже, - мимрив далі він.

- Та ми ж нікому не сказали, куди йдемо! Хто нас надумає шукати тут?

Ліс уночі, здавалося, таїв за кожним кушем небезпеку. Ми вже дорослі хлопці, які не раз бували в ньому вдень, але з острахом

вдивлялися в непролазні хащі, які нагадували нічні джунглі з фільмів. Пленталися далі мовчки, аж нарешті побачили маленькі вогники.

- О, таки дійшли до села, - зрадів я.

- Хух, все, скоро вдома будемо, - прояснів і Микола.

Підійшли до найближчих хат. Вирішили зайти до першої, щоб зрозуміти, на якому кутку села знаходимося, бо почували себе геть знесиленими. Двері відчинила жінка і сторопіло випалила:

- О-о-о... Хлопці! Знову ви?

Ми отетеріли. Це була та самісінька жінка з чужого села, що вже показувала нам дорогу! Раптом вона заливисто розреготалася:

- Та йдіть до хати! Я вас нагую! Може, вам прийми знайти в нашому селі? У нас гарні дівчата є!

Ми мовчки зайшли, сіли до столу. Вона нашвидкуруч почала накривати на стіл, весело розповідаючи своєму кремезному чоловікові про пригоду з нами. Той поглядав на нас якимось дивно, підозріло. Потім дістав величезного ножа і почав його гострити об брусочок. Ми з Миколою переглянулися: його вигляд насторожив нас. Майнула думка, а чи не рвонуть

мигтю з хати? Але приємний веселий голос жінки та й харчі, що вже були на столі, зупинили такий намір. Почали їсти, одночасно відповідаючи на численні запитання балакучої жінки.

- Кажете, по шишки ходили? - тільки раз встряв у розмову її чоловік.

Ми ствердно захитали головою.

- Ну, добре. Відвезу вас додому, - сказав він і вийшов з хати запрягати коня.

- Так, нехай чоловік вас підвезе. Він тут всі дороги знає, адже лісником працює. Заодно й подивиться, чи немає в лісі крадіїв ялинок.

Подякувавши щиро за вечерю, бо все нам видалося таким смачним, як ніколи, ми вийшли і вмостили на бричці. Але сумніви все ж брали за душу: нащо він того ножа перед нами гострив?

- Трохи від'їдем - і в ліс, - шепнув я Миколі.

- Ага, - одразу зрозумів мою думку друг.

Почали їхати. Лісник якимось дивно на нас обертався і поглядав, ми ж чекали миті, коли дременуть. Хоч і не хотілося знову блукати лісом, але мовчазність лісника і той клятий ніж дуже насторожували.

- Так чого ж ви до лісу пішли? - раптом лукаво запитав він.

Ми промовчали, і вже готові були стрибати з брички.

- Та сидіть спокійно, я гострив ножа, бо завтра свиню різатиму. Новий рік на носі!

Ми полетіли видихнути.

- Бачите, хлопці, ліс іноді вміє сам себе захищати, от лісовик вас і поводить! - резюмував він.

Не буду переказувати, як нас зустріли опівночі вдома та що казали. Гадаю, неважко й здогадатися. Пройшло з того часу вже чимало років. Вже давно ми з Миколою куми, він пошепче такий одружився зі своєю Галею. А до лісу по ялинку відтоді не ходимо - маємо штучні. Хіба тільки кілька гілочок сосни приносимо додому Микола. Для запаху.... Галі.

Петро ЛУК'ЯНЕНКО.

Обласна щотижнева газета
«ФЕРМЕР ПРИДНІПРОВ'Я»
Свідоцтво про реєстрацію ДП 2161-899Р від 23.02.2017 р.
ЗАСНОВНИК ТА ВИДАВЕЦЬ
ТОВ «Редакція газети «Фермер Придніпров'я»
Голова редакційної ради
Анатолій ГАЙВОРОНСЬКИЙ
Головний редактор Лариса ШАРА

49000, м. Дніпро, вул. Воскресенська, 41, оф.109
786-02-21, 098-183-00-18, 050-850-72-74
e-mail:farmer.gazeta@gmail.com
www.farmer.dp.ua
www.facebook.com/farmer.dp.ua
Друк ТОВ «Видавничий дім «Кераміст»
69057, м. Запоріжжя, вул. Седова, 16
Обсяг 3 друк. арк. Друк офсетний.
Зам. № 1883901. Тираж 26670.

Редакція не завжди поділяє точку зору авторів публікацій.
Гонорар сплачується тільки за замовлені матеріали.
Під цим знаком опубліковано на комерційній основі.
Відповідальність за зміст реклами несуть рекламодавці.
Посилання при передруку на «Фермер Придніпров'я» обов'язкове.
Газета за посиланням використовує повідомлення інформаційних порталів.
Оформлення передплати та доставку газети здійснює
Дніпропетровська філія ПАТ «Укрпошта».
Передплатний індекс 60092

2018

Зимовий цикл свят

У народі кажуть: «Зима прийшла і празничків привела». І дійсно: взимку майже щодня – свято. Зимові свята починаються 4 грудня зі свята Введення в храм Пресвятої Богородиці, «коли вводиться літо у зиму». Цей день віщує, яким буде наступний рік: урожайним чи ні, посушливим чи дощовим. З цього дня у хліборобському розумінні починає спочивати земля, яку не можна копати лопатою аж до Благовіщення (7 квітня). Обряди зимового циклу пов'язані не тільки з періодом очікування весни як часу сівби, а й з давніми міфами про народження Всесвіту. У зимовому циклі простежується двочастинна структура давньої обрядовості: зустріч - проводи. Зустріччю предків на Святвечір розпочинався період найважливіших зимових свят - Різдвяні свята, котрі закінчувалися проводами на Водохреща. Різдвяний цикл свят був пов'язаний із відродженням нового сонця, яке відтоді починає щораз вище підноситися і тепліше пригрівати. Умовно завершував зимовий цикл святкових дат, за сучасним церковним календарем, день Петра Верити (29 січня). З ним народне повір'я пов'язувало прикметами, за якими визначали настання весни, передбачали, яке буде літо.

Весняний цикл свят

Разом із пробудженням природи від зимового сну починається цикл весняних свят. До весняного календаря наші прадіди зараховували й свято Стрітіння (15 лютого), яке вважалося перехідним містком від зимового до весняного обрядового циклу: це був день першої зустрічі зими з літом. Але справжній прихід весни пов'язувався з появою перших птахів: прилітаючи з вирію, вони на крилах несуть весну-літо, а в образі птахів прилітають душі новонароджених та прабабків, які охороняють врожай.

Приблизним початком весни вважався день преподобної мучениці Євдокії, або Явдохи (14 березня). За старим стилем Євдокії святкували 1 березня, а цей день вважали початком нового року, який приходить із пробудженням природи. У цей день прокидається байбак, але тільки вийде з нори, «тричі свисне й знову лягає на другий бік»; далі прокидається ховрашок; ще далі – риба хвостом лід розбиває.

Весняний цикл календарних свят мав особливе значення, бо пов'язувався з закладанням майбутнього врожаю. Тому люди за допомогою обрядів та ритуальних дій намагалися всіляко прискорити прихід весни, тепла, дощу. Головним святом весняного циклу є Великдень (Воскресіння Господнє) - найбільше християнське свято, яке органічно поєднує язичницькі ритуали та церковні обряди, а завершується весняний обрядовий цикл Вознесінням Господнім на сороковий день після Великодня, щорічно у четвер.

Літній цикл свят

Літній цикл свят, як і весняний, був заповнений хліборобськими турботами, доглядом за посівами, але не мав чітко окреслених меж. За народними прикметами, його початок визначали останніми днями квітня. За іншими спостереженнями, початок літа пов'язували з періодом, коли на дубах з'являлося листя.

В основі літнього обрядового циклу лежить культ рослинисті та магія закладання майбутнього врожаю, культ сонця та культ померлих. Він включає такі основні свята: Зелені свята (Трійцю), Купайла (Івана Купала), Петрів день (святих Петра та Павла) та призабуті нині свята Лади, Ярила, Громові свята. З-поміж урочистостей літнього обрядового циклу найважливішими були Зелені свята, які не мають точно визначеної дати, а випадають через сім тижнів після Великодня. Закінчувався літній цикл днем святої Мокрини, у народі ще кажуть: «Свята Мокрина осінь приносить».

Осінній цикл свят

Осінній цикл свят замикає річне календарно-обрядове коло. Він не становить цілісної системи, а ввібрав окремі звичаї та обряди, характер яких визначався станом засинання природи та приготуваннями до зими і зимових свят. В сучасній інтерпретації рамки осіннього циклу охоплюють період від перших серпневих днів (день пророка Іллі) до дня святого Пилипа (27 листопада), після якого настає зимовий піст – Пилипівка, що триває аж до Різдва. Він включає такі основні свята та обряди: Спаса, Семена, Успіння та Різдва Пресвятої Богородиці, Покрови, св. Дмитра, Кузьми та Дем'яна, Михайла Архистратига. Головними моментами осіннього циклу були звичаї, приурочені до завершення збирання врожаю чи повернення худоби з літніх пасовищ. У них, як і в попередніх циклах, відображена головна селянська турбота - забезпечення родючості полів, плодючості худоби, продовження людського роду.

За інформацією порталу «Українські традиції».

Наймасовіший тижневик
рідного краю. Тираж
«Фермера Придніпров'я» -
26 670!

Січень

ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	НД
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

Березень

ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	НД
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

Травень

ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	НД
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

Липень

ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	НД
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

Вересень

ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	НД
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

Листопад

ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	НД
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30		

Державні офіційні свята

1 січня - Новий рік
7 січня - Різдво Христове
8 березня - Міжнародний жіночий день
8 квітня - Великдень
1 травня - свято Весни і Праці

Лютий

ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	НД
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28				

Квітень

ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	НД
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30						

Червень

ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	НД
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	

Серпень

ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	НД
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

Жовтень

ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	НД
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

Грудень

ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	НД
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

9 травня - День Перемоги

27 травня - Трійця
28 червня - день Конституції України
24 серпня - День Незалежності України
14 жовтня - День захисника України
25 грудня - католицьке Різдво